

Procjena visine štete nastale uginućem krava - prikaz sudskog slučaja

Mikinac, Ivan

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Veterinary Medicine / Sveučilište u Zagrebu, Veterinarski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:178:369488>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-15**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Veterinary Medicine -
Repository of PHD, master's thesis](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
VETERINARSKI FAKULTET**

IVAN MIKINAC

**PROCJENA VISINE ŠTETE NASTALE UGINUĆEM KRAVA – PRIKAZ SUDSKOG
SLUČAJA**

DIPLOMSKI RAD

ZAGREB, 2016.

ZAVOD ZA SUDSKO I UPRAVNO VETERINARSTVO
ZAVOD ZA PREHRANU I DIJETETIKU ŽIVOTINJA

PREDSTOJNIK: doc. dr. sc. Krešimir Severin

PREDSTOJNIK: prof. dr. sc. Nora Mas

MENTORI:

Izv. prof. dr. sc. Krešimir Severin

Izv. prof. dr. sc. Tomislav Mašek

Članovi povjerenstva za obranu diplomskog rada:

1. prof. dr. sc. Petar Džaja

2. izv. prof. dr. sc. Tomislav Mašek

3. izv. prof. dr. sc. Krešimir Severin

ZAHVALE

Veliku zahvalnost, u prvom redu, dugujem svojim mentorima izv. prof. dr. sc. Krešimiru Severinu i izv. prof, dr. sc. Tomislavu Mašku koji su mi omogućili izradu ovog diplomskog rad, te koji su svojom podrškom, savjetima kao i strpljenjem tijekom izrade ovog rada, a i studiranja puno pomogli.

Želio bih se zahvaliti i svim djelatnicima Veterinarskog fakultet Sveučilišta u Zagrebu koji su mi svojim radom, trudom i strpljenjem tijekom mog studiranja pomogli u stjecanju znanja i praktičnih vještina u veterinarskoj struci.

Posebno bih se htio zahvaliti svima koji su bili uz mene na podršci i razumijevanju tijekom mog studiranja.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. PREGLED DOSADAŠNJIH SPOZNAJA	2
2.1. OSIGURANJE I UVIJETI OSIGURANJA	2
2.2. ŠTETA I VRSTE ŠTETA U SUDSKOM VETERINARSTVU	11
2.3. PORCIJENA VRIJEDNOSTI ŽIVOTINJA	14
3. MATERIJALI I METODE	17
4. RAZMATRANJE I MIŠLJENJE	20
5. SAŽETAK	23
6. SUMMARY	24
7. ŽIVOTOPIS	25
8. LITERATURA	26

1. UVOD

Prvi pisani dokument na ovim prostorima koji ima sve elemente pomorskog osiguranja potiče iz Dubrovnika iz 1395. godine. Sam oblik suvremenog osiguranja seže u 14. stoljeće i vezuje se za Italiju iako ne treba zaboravit ni Englesku u kojoj se uz imovinu počinje osiguravati i život. Loydova tipska polica za pomorsko osiguranje koju u izvornom izdanju primjenjuje velik broj svjetskih osiguravatelja javlja se 1779. godine. U Kraljevini SHS 1927. godine bilo je 24 zadrugarskih osiguranja. Trenutno u Hrvatskoj djeluju 23 osiguravajuća društva.

Prema podacima Hrvatskog ureda za osiguranje za rujan 2016. godine, društva za osiguranje zaračunala su ukupnu bruto premiju u iznosu od 6.740.592.633 kn, što predstavlja rast od 0,30 % u odnosu na rujan 2015. godine. U 2015 godini zaračunata je ukupna bruto premija 8.723.512.630 kn, što predstavlja rast od 1,91 % u odnosu na prethodnu 2014. godinu. Iz ovoga je vidljivo da je se iznos zaračunate premije svake godine povećava. Zbog rastućih cijena veterinarskih usluga i sve veće ponude dijagnostike, terapije, kirurških i stomatoloških zahvata, dobro rješenje ako želite preduhitriti troškove koji nerijetko dosežu i nekoliko tisuća kuna su osiguranja. Iako su u Hrvatskoj u maloj mjeri zastupljena u drugim zemljama su nadaleko poznata osiguranja životinja.

Veterinari bi trebali biti povezani puno više sa osiguravajućim društvima kako bi se smanjile mogućnosti prijevornih radnji u osiguranju životinja, a samim time i isplata naknada osiguranicima za štetni događaj. Naime jedina kompetentna osoba za određivanje nastalih šteta u Hrvatskoj na životinjama je veterinar koji da bi sudjelovao u osiguranju svojim znanjem i iskustvom treba doprinijeti razvoju veterinarskih usluga, korektnog odnosa prema osiguranicima i nepristranosti prilikom nastanka šteta na osiguranim životinjama. Samim time smatram da je ovaj dio veterine nadaleko neiskorišteni potencijal za zapošljavanje i otvaranje novih radnih mjesta za veterinare koji bi time povukli veću uplatu premija na račun osiguranja životinja, ali i sigurnije poslovanje za sama osiguravajuća društva te daljnji razvoj veterine koja je u ovom trenutku kad svijet se oporavlja od recesije bi mogla ponovo doživjeti procvat.

2. PREGLED DOSADAŠNJIH SPOZNAJA

2.1. OSIGURANJE I UVIJETI OSIGURANJA

Osiguranje je institucija koja nadoknađuje štete nastale u društvu, u njegovom gospodarstvu ili kod ljudi, uslijed djelovanja rušilačkih prirodnih sila ili nesretnih slučajeva. Zapravo osiguranje nam pruža ekonomsku zaštitu od štetnih slučajeva i ekonomskih poremećaja do kojih dolazi kada nastane osigurani slučaj, odnosno kada se ostvari rizik u svim fazama društvene reprodukcije ili u svakodnevnom životu ljudi. Uloga osiguranja je dvostruka. S jedne strane to je zaštita osiguranika od nastale štete, a s druge strane zaštita trećih osoba koji su sudjelovali u štetnom događaju. Skup opasnosti od kojih se osiguravaju određene stvari dijeli samo osiguranje na dvije vrste sa nekoliko pod vrsta, a to su osiguranje imovine i osiguranje osoba. Nama je zanimljivo osiguranje imovine jer se isto dijeli na osiguranje industrije, civila, motornih vozila, kredita te osiguranje poljoprivrede u koje se ubraja osiguranje usjeva i plodova te osiguranje životinja. Pravni izvori osiguranja mogu se podijeliti na zakonske (Zakon o osiguranju, Zakon o obaveznim odnosima) te autonomne izvore (pravila koja osiguravajuće kuće donose samostalno). Autonomna pravila osiguravajućih društava mogu biti opća za pojedine tipove i grupe osiguranja te posebna (dodatna) pravila za pojedine vrste osiguranja. Svako osiguranje ima nekoliko elemenata od kojih se sastoji. Prvi element je premija osiguranja koja je zapravo iznos koji će osoba koja se želi osigurati uplatiti osiguravajućem društvu kako bi njegova imovina bila osigurana. Drugi element je bonus i maleus, gdje bonus označava dio iznosa koji se vraća osiguraniku ukoliko nije imao štetu prilikom proteklih godina ili ona nije dosegla određeni predviđeni iznos. Za razliku od bonusa, maleus je doplatak tj. Iznos koji osiguranik mora dodatno platiti na predviđenu cijenu police osiguranja i ona ovisi o broju i visini prijavljenih šteta. Treći element je franšiza i to je iznos koji se odbija prilikom nastanka štetnog događaja u određenom postotku ili iznosu.

UVJETI ZA OSIGURANJE ŽIVOTINJA-Osiguranje Zagreb (u primjeni od 26. travnja 2003.)

Predmet osiguranja

Članak 1.

(1) Predmet koji se može osigurati, u smislu ovih Uvjeta, mogu biti samo zdrave domaće i divlje životinje kontrolirane u uzgoju i to:

Kopitari u dobi od poroda do navršenih 15 godina starosti,

Goveda i bivoli u dobi od poroda do navršenih 12 godina, izuzetno do 15 godine pod uvjetom da su od 9 godine starosti neprekidno osigurani,

Ovce i koze u dobi od 6mjeseci do navršenih 6 godina,

Svinje u dobi od mjesec dana s najmanjom težinom od 5kg do navršenih 7 godina,

Psi i mačke u dobi od 6mjeseci do navršenih 8 godina starosti,

Pčele od prvog izletnog dana

Ukrasne i egzotične životinje (sisavci, gmazovi, ptice i ribe) u ograđenom prostoru

Kunići u intenzivnom uzgoju

Krznaši u intenzivnom uzgoju

Perad (kokoši i purani) u intenzivnom uzgoju
Pernata divljač (fazani, jarebice i prepelice) u intenzivnom uzgoju
Nojevi u intenzivnom uzgoju
Slatkovodne ribe u intenzivnom uzgoju
Morske ribe u intenzivnom uzgoju
Školjke u intenzivnom uzgoju

(2) Druge vrste domaćih i drugih životinja i životinje ispod i iznad starosti navedenih u (1) stavku ovog članka mogu se osigurati samo po posebnim uvjetima i na njih se odredbe ovih Uvjeta primjenjuju, ako je to posebnim uvjetima predviđeno

(3) Prema ovim Uvjetima predmet osiguranja ne mogu biti:

- 2.1. Bolesne životinje ili životinje za koje se sumnja da su bolesne
- 2.2. Iscrpljene, zakržljale, slijepo i životinje u lošem stanju
- 2.3. Životinje koje se drže pod lošim veterinarsko zdravstvenim i zoohigijenskim uvjetima

Osigurane opasnosti (rizici)

Članak 2.

(1) Osiguranjem životinja po ovim Uvjetima pruža se osiguravajuća zaštita od sljedećih osnovnih opasnosti:

- 1.1. uginuće osigurane životinje zbog bolesti ili nesretnog slučaja
- 1.2. prisilnog klanja osigurane životinje zbog bolesti ili nesretnog slučaja, kad životinji prijete, neposredna opasnost uginuća pa se klanje vrši radi iskorištavanja, odnosno smanjivanja štete (prisilno klanje iz nužde)
- 1.3. prisilnog klanja ili ubijanja osigurane životinje, kad zbog bolesti ili nesretnog slučaja životinji ne prijete neposredna opasnost uginuća, ali je postala neupotrebiva za bilo koju svrhu i nema izgleda da se to stanje liječenjem izmijeni, pa je dalje držanje životinje postalo iz ekonomskih razloga nerentabilno (prisilno klanje iz ekonomskih razloga)

(2) Druge vrste opasnosti mogu se osigurati samo po posebnim uvjetima, i na njih se odredbe ovih Uvjeta primjenjuju, ako je to posebnim uvjetima predviđeno.

(3) Ako se posebno ugovori i uplati dodatna premija osiguravajuća zaštita se proširuje na jednu ili više dopunskih opasnosti i to:

- 3.1. gubitak rasplodne sposobnosti muških grla
- 3.2. gubitak rasplodne sposobnosti ženskih rasplodnih grla
- 3.3. gubitak teleta ili ždrijebeta kod poroda
- 3.4. osiguranje zdravstvene zaštite

Pojam bolesti i nesretnog slučaja

Članak 3.

(1) Pod pojmom bolesti u smislu ovih Uvjeta podrazumijeva se buduća promjena uobičajenog zdravstvenog stanja koje nastaje iznenada, neovisno od volje osiguranika, a može imati za posljedicu uginuće, prisilno klanje ili ubijanje životinje.

(2) Nesretnim slučajem u smislu ovih Uvjeta smatra se svaki budući iznenadni i od osiguranika nezavisan događaj koji djeluje na osiguranu životinju izvana i to naglo, a ima za posljedicu njeno oboljenje, liječenje, prisilno klanje, prisilno ubijanje ili uginuće.

Uzroci nesretnog slučaja su po ovim Uvjetima koji dovode do nastanka štete su: požar, udar groma, eksplozija, poplava, oluja, odronjavanje terena, pad letjelica svih vrsta, pregaženja raznim vozilima osim šteta koje se nadoknađuju iz osnovne odgovornosti, udar raznih predmeta, međusobne tuče životinja, ranjavanja oružjem, pad i okliznuće životinje, utapanja, ugušenja uslijed vanjskih uzroka,

povrede od raznih zvijeri, ujeda zmija i uboda pčela, djelovanje električne struje, posljedice vrućine i hladnoće, trovanje otrovima, koji djeluju izvana ili su bili uneseni i organizam

(3)Svi ostali uzroci nastanka štete, smatraju se bolestima

Isključenje obaveze osiguratelja

Članak 4.

(1)Osiguravatelj nije u obavezi nadoknaditi štetu i troškove koji si prouzročeni ostvarivanjem neosiguranih rizika, odnosno ako je šteta nastala:

1.zbog bolesti osigurane životinje, ako se utvrdi da je bolest postojala prije zaključenja osiguranja, bez obzira da li su znaci oboljenja bili vidljivi ili ne, i ako je šteta nastala u roku od 3mjeseca nakon zaključenja osiguranja ili ako je unutar toga roka nedvojbeno ustanovljeno postojanje ranije bolesti

2.uginućem ili prisilnim klanjem, odnosno ubijanjem životinje koja u smislu odredaba članka 1. stavka (1) i (3) ovih Uvjeta nije mogla bit osigurana

3.oboljenjem, prisilnim klanjem ili uginućem životinje koje je nastalo zbog dugotrajnog, pretjeranog i nerazumnog iskorištavanja životinja.

4.oboljenjem, prisilnim klanjem ili uginućem životinje koje nije pregledao veterinar, koje nisu na vrijeme ili uopće liječene, ili se osiguranik nije držao uputa veterinara

5.zbog rasplodne nesposobnosti (jalovosti) životinja ako nije drugačije ugovoreno, zbog djelomičnog gubitka vida, gubitka ljepote, gubitka mliječnosti, a kod tovnih životinja slabog prirasta

6.zbog nedovoljne odnosno nepravilne prehrane životinja, ili prehrane škodljivom hranom bez obzira čijom krivnjom je došlo do neprimjerenog hranjenja

7.namjernom ili prijevarom ugovaratelja osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja

8.kastracijom ili ovariotomijom životinje koje su izvršile nestručne i neovlaštene osobe

9.zbog potresa, nuklearne eksplozije i radioaktivne kontaminacije

10.zbog krađe ili nestanka životinje

11.uslijed rizika navedenih u članku 28. Općih uvjeta za osiguranje imovine

12.ako osiguranik zakolje ili ubije osiguranu životinju na svoju ruku bez stvarne potrebe i bez obzira na odredbe ovih Uvjeta

13ako osiguranik zakolje ili ubije osiguranu životinju iz ekonomskih razloga bez prethodnog odobrenja osiguravatelja

14.ako osiguranik u slučaju oboljenja većeg broja životinja o nastalom oboljenju ne obavijesti na vrijeme ili uopće ne obavijesti osiguravatelja i uputi na klanje životinje bez uvida i suglasnosti osiguravatelja

15.kad se osigurana životinja seli ili prevozi izvan mjesta navedenog u polici osiguranja dulje od 14 dana, a osiguranik nije prijavio promjenu mjesta

16.kad osigurana životinja oboli ili nastrada u bilo kojem transportnom sredstvu, te prilikom utovara ili istovara životinja, ili od bolesti čiji uzrok je započeo u transportnom sredstvu

17.zbog toga što osiguranik nije izvršio provedbu mjera za otkrivanje, sprečavanje pojave suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih i nametničkih bolesti predviđenih zakonskim propisima ili odlukama donesenim na temelju važećih Zakona

18.tuberkulozom, bedrenicom, infekciозnom anemijom konja, slinavkom i šapom, svinjskom kugom, bjesnoćom ili enzotskom leukozom goveda, i ostalih zaraznih bolesti koje su definirane Zakonom o veterinarstvu, makar te bolesti bile ustanovljene kliničkim putem

19.zbog uginuća koje bi nastalo kao posljedica nepoduzimanja ili ne primjenjivanjem veterinarsko – zdravstvenih mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih i nametničkih bolesti

predviđenih zakonskim propisima ili propisima donesenim na temelju zakona, pa i u slučaju kada nadležni organ ne donese naredbu za prisilno klanje, odnosno prisilno ubijanje

20. zbog troškova veterinarskih usluga i drugih obaveza i dužnosti koje su odrađene Zakonom o zaštiti životinja od zaraznih bolesti

21. uslijed bolesti koje svojom odredbom nadoknađuje Uprava za veterinarstvo u sastavu Ministarstva

(2) Osiguranik je dužan izvršiti prisilno klanje ili ubijanje osiguranih životinja ako to naredi organ nadležan za suzbijanje stočnih zaraznih bolesti. Osiguranik je dužan pobrinuti se da se ovo izvrši u skladu sa veterinarsko – zdravstvenim propisima. Odšteta za tako prisilno zaklana ili ubijena grla isključivo pada na teret organa koji je klanje odnosno ubijanje naredio.

(3) Osiguravatelj ne pokriva niti oduzima bilo koju obavezu ili pravo koje za osiguranika proizlazi iz važećih Zakona o zaštiti Životinja od zaraznih bolesti

Svota osiguranja

Članak 5.

(1) Svota osiguranja, u pravilu se utvrđuje za svaku osiguranu životinju posebno

(2) Svota osiguranja može se odrediti i kao ukupna svota za više životinja iste vrste. U tom slučaju pojedina životinja smatra se osiguranom najviše do iznosa prosiječne svote osiguranja.

(3) Životinja čija se vrijednost mijenja tijekom osiguranja mora se osigurati na najveću vrijednost. U tom slučaju prilikom utvrđivanja naknade štete prema članku 17. ovih Uvjeta pravilo proporcije neće se primjenjivati. U suprotnom primijeniti će se pravilo proporcije.

(4) U svakom slučaju svota osiguranja utvrđena prema stavku 1. ili 2. ovog članka predstavlja gornju obvezu osiguratelja.

Mjesto osiguranja

Članak 6.

(1) Životinje su osigurane od ugovorenih opasnosti za vrijeme dok se nalaze u mjestu navedenom u polici osiguranja.

(2) Životinje se osigurane od ugovorenih opasnosti i za vrijeme njihovog boravka na zemljišnom posjedu osiguranika, redovnim mjesnim i obližnjim stočnim sajmovima, organiziranim otkupnim mjestima, kao i za vrijeme trajanja i prijevoza na ta mjesta i sa njih u krugu od 10km

(3) Ako se osigurane životinje radi ishrane ili rada premještaju iz mjesta mjesto, ista moraju biti navedena u polici osiguranja.

(4) Osiguranjem nije pokriven period dok se osigurane životinje nalaze na izložbi, športskim i drugim manifestacijama na dresuri, u karanteni, u otkupnom ili klaoničkom sabiralištu, na paši preko 10km od mjesta osiguranja navedenog u polici.

(5) Osiguranik je dužan najkasnije u roku 14 dana obavijestiti osiguratelja ako osiguranu životinju za stalno ili na rok duži od 14 dana, premjesti iz mjesta navedenog u polici ili ako među osigurane životinje stavi koju drugu životinju iste vrste.

(6) Osiguranje životinje vrijedi na području Republike Hrvatske, ako drugačije nije ugovoreno

Obveza osiguranja svih životinja iste vrste

Članak 7.

(1) Osiguranik je dužan osigurati sve životinje iste vrste i kategorije (sve konje, sva goveda itd.) koje posjeduje ili ima u ugovorenoj proizvodnji te koje drži na istom mjestu, a ispunjavaju uvjete za osiguranje. Uz pristanak osiguratelja, osiguranik može osigurati samo dio životinja iste vrste, odnosno pojedine kategorije životinja koje se mogu sigurno razlikovati.

(2) Kod osiguranja životinja u raznim oblicima organizirane proizvodnje mogu se osigurati samo životinje obuhvaćene organiziranom proizvodnjom, ako se mogu sigurno razlikovati od ostalih neosiguranih životinja iste vrste i kategorije. Kod osiguranja životinja u raznim oblicima organizirane proizvodnje moraju se osigurati sve životinje, koje su predmet organizirane proizvodnje i ispunjavaju uvjete za osiguranje, bez obzira na to nalaze li se na istom mjestu ili na više različitih mjesta.

(3) Prilikom zaključenja ugovora o osiguranju držatelj životinja je obavezan bez obzira na vlasništvo i broj životinja koje osigurava, prijaviti i pokazati sve životinje iste vrste koje posjeduje. Neosigurane životinje iste vrste moraju biti navedene u osigurateljnu dokumentaciju (ponuda, popis životinja, polica) s opisom svih pojedinih elemenata njihove identifikacije. Ako neosigurane životinje u toku trajanja osiguranja naknadno ispune uvjete za osiguranje (stjecajem odgovarajuće starosti kod mladih životinja, zdravstvenim stanjem i dr.) osiguranik je obavezan iste prijaviti osiguravatelju čim su životinje ispunile uvjete za osiguranje te zaključiti ugovor o osiguranju.

(4) Osiguratelj ima pravo zahtijevati da se osigurane životinje označe na trošak osiguranika.

Početak i prestanak obveze osiguratelja

Članak 8.

(1) Obveza osiguratelja za naknadu štete počinje:

1. Za štete od uginuća, prisilnog klanja ili ubijanja životinje zbog nesretnog slučaja, kao i za troškove zdravstvene zaštite, ukoliko su ugovoreni u 24 sata onog dana koji je u polici osiguranja naveden kao dan početka osiguranja, ako je do tog dana plaćena premija, a inače u 24 sata onog dana kada je dio premije plaćen, ukoliko se drugačije ne ugovori.

2. Za štete uginuća, prisilnog klanja ili ubijanja životinje zbog bolesti u 24 sata 14-tog dana od zaključenja osiguranja (karenca) tj. Po isteku punih 14 dana koliko traje karenca, ukoliko nije drugačije ugovoreno.

(2) Ako osigurano grlo do 24 sata 14-tog dana (za vrijeme trajanja karence) oboli od kakve nezarazne bolesti i ne ozdravi do isteka tog roka, obveza osiguratelja počinje od dana kad je to grlo ozdravilo, o čemu je osiguranik dužan podnijeti veterinarsko uvjerenje

(3) Ako osigurano grlo za vrijeme trajanja karence oboli od bilo koje zarazne bolesti, karenca se produžuje za sva osigurana grla iste vrste koja se nalaze u istom objektu, odnosno ekonomskom dvorištu sve dok zaraza ne prestane o čemu je osiguranik dužan podnijeti veterinarsko uvjerenje. Pod zaraznom bolešću u smislu ovih Uvjeta podrazumijevaju se sve bolesti infektivnog karaktera koje su prenosive.

(4) Ako osigurano grlo oboli za vrijeme trajanja karence, a osigurani slučaj kao posljedica toga oboljenja, nastane unutar trajanja karence ili nakon isteka karence, osiguranik nema pravo naknadnu štete iz osiguranja.

(5) Ako se osiguranje uvjetuje cijepljenjem životinje, a cijepljenje nije izvršeno prije početka osiguranja, karenca za bolest protiv koje treba životinju cijepiti, počinje teći od dana naknadno izvršenog cijepljenja

(6) U slučaju povećanja svote osiguranja nakon skadence primjenjuje se za povećanu vrijednost karenca od 14 dana, tj. Odšteta će se obračunati na temelju stare svote osiguranja ako se oboljenje ili osigurani slučaj dogodi za vrijeme od 14 dana od povećanja svote osiguranja

(7) Osiguranik može uz poseban doplat, ukoliko nije drugačije ugovoren, isključiti karencu. Kod isključenja karence isključuje se istovremeno karenca za bolesti i karenca za povećanu svotu osiguranja. Kod isključenja karence obveza osiguratelja za naknadu štete počinje po isteku 24-tog satnog dana kada je osiguranje zaključeno

(8) Karenca u odnosu na bolest ne primjenjuje se kod životinja koje se osiguravaju od prvog dana života (jednodnevni pilići, fazani, purani itd.)

(9) Obveza osiguratelja za naknadu štete prestaje u svim slučajevima predviđenim Zakonom o obveznim odnosima i Općim uvjetima za osiguranje imovine.

Osigurani slučaj

Članak 9.

(1) Osigurani slučaj nastupio je onog trenutka kad je za osigurane životinje nastupilo uginuće, izvršeno klanje ili prisilno ubijanje. Osigurani slučaj nastupio je kad je osigurana životinja prodana po prethodnom odobrenju osiguratelja ovlaštenom otkupljivaču radi prisilnog klanja ili prisilnog ubijanja kao posljedica ostvarenja osigurane opasnosti, ili je ostvarenje osigurane opasnosti (rizika) nastupilo po posebnim uvjetima za osiguranje životinja

(2) U slučaju osiguranja zdravstvene zaštite životinja, osigurani slučaj nastupio je onog trenutka kad je životinja oboljela, odnosno u vrijeme izvršenja ugovorene zdravstvene usluge.

(3) Poslije nastanka osiguranog slučaja, kod kojeg su osigurane životinje uslijed oboljenja ili ozljede bile liječene, osiguranje se nastavlja (ako nije drugačije ugovoreno), a za osigurane životinje koje su uslijed nastanka osiguranog slučaja uginule, bile zaklane ili ubijene osiguranje prestaje.

(4) Ugovor o osiguranju je ništavan ako je u trenutku njegova sklapanja već nastupio osigurani slučaj ili je isti bio u nastupanju, ili je bilo izvjesno da će nastupiti, ili ako je već tada bila prestala mogućnost da nastupi.

Ugovoreni samoprdržaj– franšiza

Članak 10.

(1) Ako je ugovoreno da osiguranik sam snosi dio štete (ugovoreni samoprdržaj, franšiza), naknada iz osiguranja obračunata prema članku 17. ovih Uvjeta umanjit će se za iznos franšize.

Promjena vlasništva osigurane životinje

Članak 11.

(1) U slučaju promjene vlasništva (prodaja i slično) osigurane životinje, osiguranje prestaje u trenutku kad osiguranik prestane držati osiguranu životinju

(2) Ugovaratelj osiguranja ima pravo povrata premije sukladno odredbama članka 24. Općih uvjeta za osiguranje imovine

Nastavljanje osiguranje po isteku tekućeg razdoblja osiguranja

Članak 12.

(1) Za osiguranja s određenim rokom trajanja, ako se osiguranje obnavlja prije njegova isteka neće se primjenjivati karenca. Osiguravatelj ima pravo odbiti obnovu ili produženje osiguravanja, ako utvrdi da se osigurane životinje nalaze u lošoj kondiciji ili da ih osiguranik drži u nepovoljnim uvjetima.

(2) Za osiguranja s neodređenim rokom trajanja i kod višegodišnjih osiguranja u trenutku isteka tekuće osigurateljne godine osiguranja (o skadenci) osiguratelj ima pravo prije produženja i prije obračuna premije za slijedeću godinu osiguranja, utvrditi sve okolnosti koje su od važnosti za procjenu rizika te predložiti nove uvjete osiguranja i novu premiju prema procjeni rizika.

Pridržavanje odredbi o zaštitnim mjerama

Članak 13.

(1) Ako zdravstvene ili bilo koje prilike kraja u kojem se životinje nalaze, nalažu potrebu poduzimanja zaštitnih mjera da bi se spriječila pojava štete na osiguranim životinjama, osiguratelj može postaviti

kao uvjet za zaključenje ugovora o osiguranju, poduzimanje tih mjera, a osiguranik ih je obavezan izvršiti o svom trošku.

(2)Osiguranik je obavezan sa osiguranim životinjama postupati pravilno, uredno ih držati, hraniti, te razumno iskoristavati kao i poduzimati sve potrebne mjere kako bi se izbjegla ili smanjila šteta na osiguranim životinjama

(3)Osiguratelj ima pravo, kod zaključena osiguranja, od osiguranika zahtijevati da za vrijeme trajanja osiguranja te prilikom obnove osiguranja izvrši ekonomsko izdvajanje zakržljalih, starih te za daljnje osiguranje nesposobnih životinja, sve navedeno na trošak osiguranika.

Obveza osiguranika kad osigurana životinja oboli ili nastane osigurani slučaj

Članak 14.

(1)Kad osigurana životinja oboli ili se povrijedi prilikom nastanka nesretnog slučaja odnosno uginuće osiguranik je obavezan bez odlaganja pozvati veterinaru i pridržavati se njegovih uputa. U slučaju oboljenja ili uginuća više osiguranih životinja osiguranik je obavezan osim poduzetog liječenja životinja, istovremeno o nastalom oboljenju ili uginuću osiguranih životinja obavijestiti i osiguratelja

(2)U slučaju kada zbog bolesti ili nesretnog slučaja postoji neposredna opasnost od uginuća, osiguranik je obavezan radi smanjenja štete organizirati prisilno klanje osigurane životinje kada to preporuču veterinar ili osiguratelj. U hitnim slučajevima neposredne opasnosti od uginuća osiguranik je obavezan samostalno poduzeti mjere za prisilno klanje osiguranih životinja radi smanjenja štete

(3)Prisilno klanje osiguranih životinja iz ekonomskih razloga, u smislu članka 2. stavka 1. točke 3. ovih Uvjeta, može se izvršiti tek po pismenom odobrenju osiguratelja. U tom slučaju osiguranik je obavezan pribaviti pismeno mišljenje veterinaru i dostaviti ga osiguratelju na rješenje

(4)Osiguranik je obavezan poduzeti sve što je moguće da se šteta smanji, iskorištenjem dijelova uginulih životinja ili produkata dobivenih klanjem. Ovo iskorištavanje treba obaviti u skladu sa veterinarsko – sanitarnim propisima i u slučajevima kad je i kako to dozvoljeno

(5)Ako osiguranik ne postupi u skladu sa svojim obvezama, a za to nema opravdanja, naknada obračunata prema članku 17. ovih Uvjeta umanjuje se za onoliko za koliko je takvim postupkom osiguranika, nastala šteta povećana.

Obveza obavješćivanja osiguranika o nastanku osiguranog slučaja

Članak 15.

(1)Kad nastane osigurani slučaj osiguranik je obavezan izvijestiti osiguratelja odmah po nastanku osiguranog slučaja

(2)Ako je osiguranik nastanak osiguranog slučaja, osiguratelju prijavio telefonom, brzojavom, usmeno ili na bilo koji drugi način, obavezan je tu prijavu potvrditi u pisanom obliku najkasnije u roku od 3 dana računajući od dana saznanja

(3)Osiguranik je u obvezi o nastupanju osiguranog slučaja izvijestiti veterinaru radi utvrđivanja okolnosti koje su dovele do osiguranog slučaja

(4)U svim slučajevima predviđenim propisima, a osobito kada je šteta prouzročena požarom, eksplozijom, prometnom nezgodom, krađom ili razbojstvom, osiguranik je obavezan štetu prijaviti i policijskoj upravi

(5)Ako osiguranik ne izvijesti osiguratelja na način propisan ovim člankom, dužan je nadoknaditi štetu koju bi ovaj zbog toga imao.

Utvrđivanje i procjena štete

Članak 16.

- (1)Šteta se u pravilu utvrđuje odmah na mjestu nastanka osiguranog slučaja na nastradaloj osiguranoj životinji*
- (2)Utvrđivanje i procjenu štete vrši u pravilu, predstavnik osiguratelja, veterinar ili veterinar cenzor uz sudjelovanje osiguranika*
- (3)Ako predstavnik osiguratelja nije u mogućnosti sudjelovati kod utvrđivanja i procjeni štete, štetu će utvrditi ordinirajući veterinar i osiguranik sami, a predstavnik osiguratelja će naknadno izvršiti kontrolu procjene štete na temelju pregleda dostavljene štetovne dokumentacije*
- (4)Prilikom utvrđivanja štete treba ustanoviti okolnosti pod kojim je šteta nastala i izvršiti procjenu štete. Procjenom štete treba ustanoviti stvarnu štetu koju je osiguranik pretrpio na osiguranoj životinji. U tu svrhu treba ustanoviti stvarnu (tržišnu) vrijednost životinje, vrijednost iskorištenja i troškove koje osiguratelj priznaje u svezi sa iskorištenjem*
- (5)Osiguranik je dužan prikupiti i dostaviti osiguratelju štetovnu dokumentaciju u roku od 30 dana od dana pismene prijave štete. Ukoliko je štetovna dokumentacija nepotpuna, osiguranik je dužan istu dopuniti te dostaviti osiguratelju u roku od 30 dana od dana primitak izvješća o nepotpunosti.*

Utvrđivanje naknade iz osiguranja

Članak 17.

(1)Visina naknade iz osiguranja utvrđuje se na slijedeći način:

1.Ako je svota osiguranja jednaka ili veća od tržišne vrijednosti nastradale životinje (nadosiguranje) na ime naknade isplaćuje se tržišna vrijednost, umanjena za vrijednost iskorištenja

2.Ako je svota osiguranja manja od tržišne vrijednosti nastradale životinje (podosiguranje) na ime naknade štete isplaćuje se svota osiguranja, umanjena za vrijednost iskorištenja

(2)Ako osiguranik zbog prekasnog ili neizvršenog klanja ili svojom krivnjom smanji vrijednost iskorištenja, osiguratelj će umanjiti naknadu iz osiguranja za onoliko za koliko je osiguranik vlastitim ponašanjem doprinio smanjenju vrijednosti iskorištenja nastradale osigurane životinje

(3)Ako osiguranik nije izvijestio osiguratelja o povećanom riziku, kod plaćanja štete naknada iz osiguranja se smanjuje u razmjeru između plaćenih premija i premija koje bi trebalo platiti prema povećanom riziku

(4)Naknadu obračunatu prema odredbama stavka 1., 2., i 3. ovog članka, osiguratelj je dužan isplatiti u ugovorenom roku koji ne može biti dulji od 14 dana, računajući kada je osiguratelj dobio svu potrebnu dokumentaciju pomoću koje se može riješiti šteta i izviješće da se osigurani slučaj dogodio. Ako je za utvrđivanje postojanja osiguravateljeve obveze ili njihova iznosa potrebno stanovito vrijeme, taj rok počinje teći od dana kad je utvrđeno postojanje njegove obveze i njezin iznos.

(5)Osiguratelj je obvezan isplatiti naknadu iz osiguranja za štetu prouzročenu nastankom osiguranog slučaja prema odredbama ovih Uvjeta odnosno po posebnim uvjetima za osiguranje životinja po kojima je zaključen ugovor o osiguranju

(6)Osiguranik nema prvo nakon nastupanja osiguranog slučaja, prepustiti osiguratelju nastradalu osiguranu životinju i od njega zahtijevati naknadu iz osiguranja

(7)Iznos naknade ne može biti veći od iznosa štete koju je osiguranik pretrpio nastupanjem osiguranog slučaja

Naknada troškova

Članak 18.

(1)Osiguratelj u pojedinim slučajevima nadoknađuje troškove koje osiguranik načini:

1.Za izvršenje prisilnog klanja i pregleda mesa, odnosno za skidanje kože u slučaju uginuća i prisilnog klanja

2. Za prijevoz prisilno zaklane životinje ili životinje upućene na prisilno klanje
- (2) Troškovi prijevoza i zakapanja prisilno zaklane životinje, sekcija uginulih životinja, kao i izdavanje veterinarskih izvješća o šteti padaju na teret osiguranika
- (3) Troškovi zdravstvene zaštite osiguranih životinja naknađuju se samo u slučaju ako su posebno ugovoreni

Pravo osiguratelja na pregled životinje prije zaključenja osiguranja

Članak 19.

- (1) Osiguratelj ima pravo prije zaključenja osiguranja, izvršiti pregled životinje (zdravstveno stanje, starost, vrijednost životinje i dr.) kao i zoohigijenskih uvjeta (držanje, smještaj i ishrana životinja), a što mu je vlasnik odnosno držatelj životinje dužan omogućiti
- (2) Osiguratelj ima pravo u slučaju visoke vrijednosti životinje ili sumnje na bolest životinje tražiti da se prije zaključenja osiguranja obavi veterinarsko zdravstveni pregled životinje na trošak vlasnika odnosno držatelja životinje
- (3) Osiguratelj ima pravo odbiti zaključiti ugovor o osiguranju kao i limitirati vrijednost na koju će životinja biti osigurana

Pravo osiguratelja na kontrolu i otkaz ugovora o osiguranju

Članak 20.

- (1) Tijekom trajanja osiguranja osiguratelj ima pravo obavljati nadzor osiguranih životinja i provedbu ugovorenih preventivnih mjera
- (2) Osiguratelj ima pravo isključiti iz osiguranja životinje za koje u tijeku trajanja osiguranja utvrdi da se nisu mogle osigurati prema članku 1. ovih Uvjeta
- (3) Osiguratelj ima pravo raskinuti ugovor o osiguranju bez otkaznog roka u cijelosti ili djelomično, zbog povrede odredbi o zaštitnim mjerama iz članka 13. ovih Uvjeta od strane osiguranika.

Promjena Općih uvjeta za osiguranje imovine

Članak 21.

- (1) Na osiguranja sklopljena po ovim Uvjetima primjenjuju se odredbe Općih uvjeta za osiguranje imovine, ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovih Uvjeta
- (2) Kada su posebnim uvjetima za pojedinu vrstu osiguranja životinja neka pitanja uređena drugačije nego ovim Uvjetima, primjenjivat će se odredbe posebnih uvjeta.

2.2. ŠTETA I VRSTE ŠTETA U SUDSKOM VETERINARSTVU

Definicija štete prema *Zakonu obveznim odnosima* glasi: „Šteta je umanjenje nečije imovine (obična šteta - lat. *damnum emergens*) i sprečavanje njezina povećanja (izmakla korist - lat. *lucrum cessans*) i povreda prava osobnosti (neimovinska šteta)“. Tko drugome prouzroči štetu, dužan je nadoknaditi je ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje. Predmijeva se obična nepažnja. Za štetu od stvari ili djelatnosti od kojih potječe povećana opasnost štete za okolicu odgovara se bez obzira na krivnju. Za štetu bez obzir na krivnju odgovara se i u drugim slučajevima predviđenim zakonom. Osoba koja je uzrokovala štetu (štetočina, štetnik) odgovorna je za štetu učinjenu namjerno ili iz nehata. Osoba koja je oštećena je oštećenik. Oštećenik koji je pridonio da šteta nastane ili da bude veća ima pravo samo na razmjerno manju štetu (obeštećenje). Postoje dvije vrste šteta, a to su materijalna (imovinska) i nematerijalna (neimovinska). Svatko može zahtijevati od drugoga da ukloni izvor opasnosti od kojega prijeti znatnija šteta njemu ili drugome, kao i da se suzdrži od djelatnosti od koje proizlazi uznemirivanje ili opasnost štete, ako se uznemirivanje ili šteta ne mogu spriječiti odgovarajućim mjerama. Sud će na zahtjev zainteresirane osobe narediti da se poduzmu odgovarajuće mjere za sprečavanje nastanka štete ili uznemirivanja ili da se ukloni izvor opasnosti, na trošak posjednika izvora opasnosti, ako ovaj sam to ne učini. Ako šteta nastane u obavljanju općekorisne djelatnosti za koju je dobiveno odobrenje nadležnog tijela, može se zahtijevati samo naknada štete koja prelazi uobičajene granice (prekomjerna šteta). Ali se u tom slučaju može zahtijevati poduzimanje društveno opravdanih mjera da se spriječi nastupanje štete ili da se ona smanji. Osobe koje ne odgovaraju za nastalu štetu:

1. Osoba koja zbog duševne bolesti ili zaostalog umnog razvoja ili kojih drugih razloga nije sposobna za rasuđivanje ne odgovara za štetu što ju drugome prouzroči.
2. Tko drugom prouzroči štetu u stanju prolazne nesposobnosti za rasuđivanje, odgovoran je za nju, osim ako dokaže da nije svojom krivnjom dospio u to stanje.
3. Ako je u to stanje dospio tuđom krivnjom, za štetu će odgovarati onaj koji ga je u to stanje doveo.
4. Osoba koja uzrokuje štetu u stanju prolazne nesposobnosti za rasuđivanje, odgovorna je za štetu, osim ako uspije dokazati da u to stanje nije dospio svojom krivnjom. Nije kriv samo ako dokaže da u to stanje nije dospio ni namjerno ni krajnjom nepažnjom. Kriv je i onda ako je u to stanje došao nagovorom druge osobe, jer postoji uzročna veza između nepažnje i stanja u koje je dospio. Ovo nije u suprotnosti sa odredbom 3 čl. 159.

Tko na svoju štetu dopusti drugome poduzimanje neke radnje, nema pravo od njega zahtijevati naknadu štete prouzročene tom radnjom. Ništetna je izjava oštećenika kojom je pristao da mu se učini šteta radnjom koja je zakonom zabranjena. Tko na svoju štetu dopusti drugome poduzimanje neke štetne radnje ne može od njega zahtijevati nadoknadu štete uzrokovanu tom radnjom. Potraživanje naknade zastarijeva nakon 5 godina. Relativni rok je 3 godine od trenutka kad je oštećenik doznao za štetu i osoba koja je štetu učinila. Apsolutni rok je 5 godina. Oštećenik ima pravo kako na naknadu obične štete tako i na naknadu izmakle koristi. Visina naknade štete određuje se prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, osim slučaja kad zakon određuje što drugo. Pri ocjeni visine izmakle koristi uzima se u obzir

dobitak koji se mogao osnovano očekivati prema redovitom tijeku stvari ili prema posebnim okolnostima, a čije je ostvarenje spriječeno štetnikovom radnjom ili propuštanjem. Kad je stvar uništena ili oštećena kaznenim djelom učinjenim namjerno, sud može odrediti visinu naknade prema vrijednosti koju je stvar imala za oštećenika. Sud će, uzimajući u obzir i okolnosti koje su nastupile poslije prouzročenja štete, dosuditi naknadu u iznosu koji je potreban da se oštećenikova materijalna situacija dovede u ono stanje u kojem bi se nalazila da nije bilo štetne radnje ili propuštanja. Također sud može, vodeći računa o materijalnom stanju oštećenika, osuditi odgovornu osobu na isplatu niže naknade nego što iznosi šteta, ako ona nije prouzročena ni namjerno ni krajnjom nepažnjom, a odgovorna osoba je slaboga imovnog stanja te bi je isplata potpune naknade dovela u oskudicu. Ako je štetnik prouzročio štetu radeći nešto korisno za oštećenika, sud može odrediti nižu naknadu, vodeći računa o brižljivosti koju štetnik pokazuje u vlastitim poslovima. Obujam imovinske štete čini ukupnost mogućih vrsta i oblika šteta koje se oštećeniku moraju popraviti. Oštećenik tako ima pravo na običnu (stvarnu) štetu (lat. *damnum emergens*) i izmaklu korist (lat. *lucrum cessans*). Obična šteta može biti imovinska i neimovinska, te se od izmakle koristi koja može biti samo imovinska, razlikuje s obzirom na način kako je nastala. U obujam imovinske štete spadaju i troškovi učinjeni zbog umanjavanja ili ublažavanja štetnih posljedica, kao i zatezne kamate:

1. Obična šteta je izravna i početna prouzročena šteta, koja se očituje u gubitku ili u pogoršanju imovine ili imovinske koristi koja je do prouzročenja štete postojala na strani oštećenika
2. Izmakla korist, neizravna šteta je neizravna i naknadno prouzročena šteta koja se očituje u onemogućivanju stjecanja određene imovinske koristi, koju je oštećenik osnovano očekivao prema redovitom tijeku stvari ili prema posebnim okolnostima slučaja, da nije bilo štetne radnje ili propuštanja kojom je štetnik prouzročio štetu
3. Troškovi učinjeni zbog umanjavanja ili ublažavanja štetnih posljedica također znače štetu koju odgovorna osoba oštećeniku mora popraviti, te tako ulaze u obujam imovinske štete
4. Zatezne kamate - ako je odgovorna osoba pala u zakašnjenje s ispunjenjem novčane tražbine i to tako će morati isplatiti oštećeniku.

Visina obične štete određuje se u novcu prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, osim kad zakonom nije drugačije određeno. Visina novčane naknade može se utvrditi kroz redovitu, izvanrednu i afekcijsku cijenu:

1. Redovita cijena je stvarna prometna vrijednost koju je oštećeni imovinski predmet imao u trenutku njegova uništenja ili oštećenja a koja se sada izražava u novcu
2. Izvanredna cijena je ona, za koju se pri njezinu utvrđivanju uzimaju u obzir posebne prilike i odnos uništenog ili oštećenog predmeta prema ostalim stvarima oštećenika u trenutku uništenja ili oštećenja, te posebna objektivna tog predmeta za oštećenika
3. Afekcijska cijena je posebna vrijednost određenog predmeta koju je ovaj imao isključivo samo za oštećenika zbog nekog njegova neimovinskog interesa ili osobite naklonosti.

Visina izmakle koristi utvrđuje se tako da se uzme u obzir dobitak koji se mogao utemeljeno očekivati u redovitom tijeku stvari ili prema posebnim okolnostima, a čije ostvarenje je spriječeno štetnikovom radnjom ili propuštanjem. Pritom nema razlike određuje li se visina izmakle koristi u novcu ili naturi. Oštećenik koji je pridonio da šteta nastane ili da bude veća nego što bi inače bila ima pravo na razmjerno sniženu naknadu. Kad je nemoguće utvrditi koji dio štete potječe od oštećenikove radnje, sud će dosuditi naknadu vodeći računa o okolnostima slučaja. Prema ovome oštećenik ne odgovara za štetu koju je sam sebi nanio, nego snosi posljedice u obujmu u kojem je sam pridonio njezinu nastanku ili povećanju. Obzirom na vremensko trajanje šteta može biti:

1. Postojeća je kad se njezino uzrokovanje i nastupanje posljedica već ostvarilo, kad je neka stvar već uništena ili kod već pretrpljenih bolova ili straha
2. Buduća šteta je kad je njezino uzrokovanje već nastupilo, ali njezine posljedice nisu prestale već i dalje kontinuirano traju
3. Eventualna šteta je kad je njezino uzrokovanje već nastupilo ali je nastajanje štetnih posljedica neizvjesno jer do njih može ali i ne mora biti posljedica.

Obzirom na način svoga postanka šteta može biti:

1. Direktna ili neposredna (lat. *damnum circa rem*) - npr. oštećenje tuđe stvari
2. Indirektna ili posredna (lat. *damnum extra rem*) - npr. netko izazove sudar zalijetanjem u kamion koji prijevozi stoku u klaonicu i stoka uginu. Sudar je direktna šteta, a ugibanje životinja indirektna.

Obzirom na način njezina utvrđivanja i dokazivanja šteta može biti:

1. Konkretna šteta - kad je dokazivanje moguće neposrednim pregledom, svjedoci, vještaci itd.
2. Apstraktna šteta - kad se njezino postojanje tek pretpostavlja te se njezina visina utvrđuje se po unaprijed postojećim kriterijima ili paušalnim iznosom, a ne od slučaja do slučaja kao što je to inače pravilo.

2.3. PORCIJENA VRIJEDNOSTI ŽIVOTINJA

Danas kod procjene imovine sudski vještaci koriste različite metode pomoću kojih nastoje utvrditi vrijednost neke imovine ili obveza što je moguće bolje. Otežavajuća činjenica je nepostojanje (u Hrvatskim okvirima) aktivnoga tržišta vrijednostima istih ili sličnih kategorija imovine za koje Sud traži utvrđivanje poštene i fer vrijednosti. Procjena vrijednosti je računski postupak kojim se primjenom odgovarajućih metoda određuje fer ekonomsku vrijednost predmeta analize izraženu u novcu. Možemo procijeniti vrijednost bilo kojega dobra ili usluge, koji nisu svakodnevni predmet razmjene (tj. razmjena nije standardizirana) i koji zbog toga nemaju očekivanu cijenu na tržištu. Osnovni cilj procjene vrijednosti je utvrditi najvjerojatniju cijenu imovine, koja ne mora biti ona po kojoj će imovina u konačnici biti razmijenjena. Cijene kojima se koriste vještaci kada procjenjuju fer vrijednost nisu jedinstvene, pa se koriste računovodstvene i tržišne cijene. Postojeće cijene traženih roba i predviđanje o tržišnim tendencijama čine zajedno procjenu budućih fer vrijednosti imovine.

Fer vrijednost imovine je oblik vrijednosti kojim se na ispravan način nadoknađuje šteta ili izgubljena dobit. U postupcima naknade štete nikada se ne smije koristiti samo tržna vrijednost, zato što ona nije realna i pravedna. Koncepti vrednovanja imovine dijeli se u pet grupa: knjigovodstvena vrijednost imovine, likvidacijska vrijednost imovine, tržišna vrijednost imovine, Fer vrijednost imovine te ekonomska vrijednost imovine. Tržišna vrijednost imovine odražava mjeru i vrijednost u trenutku kupoprodaje, koje je ostvareno na nekom tržištu bilo glavnom bilo sporednom tržištu, a ona može biti manja ili veća od fer vrijednosti. Fer vrijednost imovine predstavlja oscilirajuću korigiranu tržišnu ili troškovnu vrijednost izračunatu iz slobodno formiranih tržišnih cijena, a korekcija se vrši putem količina po formuli smjese i to :

$$F_{wi} = (C_a x K_a) + (C_b x K_b) : (K_a + K_b) = xy \text{ kuna po komadu}$$

F_{wi} - fer vrijednost imovine

C - cijena imovine na tržištu "a" ili "b"

K - količina prometa tom imovinom na tržištu "a" ili "b"

Koraci izrade procijene su:

1. dobivanje naloga za vještačenje - definiranje opsega angažmana,
2. prikupljanje podataka - pretraga baza podataka, terensko istraživanje cijena, internet oglasi, mediji itd.,
3. analiza podataka - usmjeravanje pretrage, navođenjem izvora podataka, kontrola glavnog tržišta,
4. izbor metoda procjene - određivanje metoda i primjena baznih podataka, izrada tablica i pomoćnih elemenata
5. primjena metoda procjene
6. donošenje zaključka o vrijednosti
7. pisanje nalaza i mišljenja - prezentacija i obrana

Potrebno je uvijek točno utvrditi geografsko područje tržišta, opisati predmet procjene, datum na koji se odnosi procjena, ili barem mjesec odnosno godina na koju se odnosi utvrđivanje fer vrijednosti, točan datum procjene, koja je svrha procjene, a posebno se mora točno utvrditi i izrijekom naglasiti, koji su standardi bili primijenjeni prilikom utvrđivanja i definicije fer vrijednosti. Pri utvrđivanju fer vrijednosti prvo je uputno odrediti:

- 1.predmet odnosno imovinu(ili obvezu) čija se vrijednost utvrđuje, uzimajući pritom u obzir stanje i lokaciju imovine, moguće restrikcije u kupoprodaji i slično
- 2.utvrđivanje tržišta kao geografskog pojma često se definira samim sudskim nalogom, a kod procjena je uobičajeno tržište RH ili lokalno, regionalno tržište, te se nakon označavanja predmeta procjene pristupa se utvrđivanju tržišta na kojemu se određuje fer vrijednost, a koje može biti glavno tržište ili najpovoljnije tržište, ako ne postoji glavno tržište.

Glavno ili reprezentativno tržište predstavlja tržište na kojemu se ostvaruje najveći volumen i najviša razina aktivnosti za predmetnu imovinu ili obvezu. Dok je najpovoljnije tržište ono na kojemu bi prodajom predmetne imovine bila primljena najveća svota. U tehnikama utvrđivanja fer vrijednosti koje se koriste za utvrđivanje fer vrijednosti trebaju se u najvećoj mogućoj mjeri koristiti relevantni vidljivi ulazni podatci, a u najmanjoj mjeri ulazni podatci koji nisu vidljivi. Vidljive ulazne podatke općenito predstavljaju podatci koji su prikupljeni na temelju tržišnih podataka, a koji odražavaju pretpostavke koje bi sudionici na tržištu mogli koristiti pri vrednovanju određene imovine ili obveze. Ulazni podatci koji nisu vidljivi su podatci prikupljeni korištenjem najboljih dostupnih informacija s tržišta, a koji odražavaju pretpostavke koje bi sudionici na tržištu mogli koristiti pri vrednovanju određene imovine ili obveze. Utvrđena fer vrijednost da bi bila što konzistentnija i usporediva postavljena je i hijerarhija fer vrijednosti:

- 1.ulazni podaci prve razine - čine ih cijene na aktivnim tržištima kojima vještak može pristupiti na datum utvrđivanja vrijednost
- 2.ulazni podaci druge razine – čine ih tržišni podaci koji uključuju cijene nekretnina, voćnjaka, košnica pčela, stada i drugo, približno sličnih svojstava, odnosno slične imovine
- 3.ulazni podaci treće razine - čine ih nevidljivi tržišni ulazni podaci temeljeni na podacima koji ne predstavljaju točno utvrđene tržišne cijene imovine, nego samo moguće sastavne elemente njihova formiranja, i mogu biti jedna od osnovica utvrđivanja vrijednosti imovine.

Vještak mora jasno naznačiti koje je tehnike utvrđivanja fer vrijednosti koristio i koje je ulazne podatke koristio pri utvrđivanju i mjerenju fer vrijednosti te obvezatno objaviti dodatna pojašnjenja o korištenim informacijama i to :

- 1.koje je informacije neophodne za točnost procjene fer vrijednosti koristio
- 2.imovinu (i obveze) vještak treba jasno definirati prema vrsti, obilježjima i rizicima te imovine
- 3.obvezatno je označivanje razine procjene unutar hijerarhije fer vrijednosti
- 4.dati uputu korisniku procjene (sudu, strankama, poduzetniku) o tome dali će ovako napravljena procjena fer vrijednosti imovine imati utjecaj na njegov položaj, zbog posljedica odabira modela u tehnici procjenjivanja
- 5.dati uputu o tome dali vlasnik imovine mora sada ili u bližoj budućnosti sva ulaganja u imovinu vrednovati po fer vrijednosti, i što su mu posljedice u tom slučaju.

U odjeljku Mišljenje sudskog vještaka mora se posebno istaći korištene metode i posebno naglasiti rezerve koje svaka metoda ima i o tome upozoriti sud, stranke i poduzetnike.

3. MATERIJALI I METODE

Jedan općinski sud zatražio je vještačenje stalnog sudskog vještaka izv. prof. dr. sc. Krešimira Severina u parničnom predmetu u kojem M.M. iz Gradeca, Cugovec 134, tuži Osiguranje Zagreb d.d. iz Zagreba (u vrijeme sklapanja police osiguranja znanog kao Basler osiguranje d.d.) te D.F. iz Dugog Sela radi naknade štete. Spis je podignut u pisarnici Općinskog suda u Zagrebu te uz izv. prof. dr. sc. Krešimira Severina u izradi nalaza i mišljenja sudjeluje i prof. dr. sc. Petar Džaja koji je također djelatnik na Zavodu za sudsko i upravno veterinarstvo na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Zadatak veterinarskog vještačenja je izraditi nalaz i mišljenje o visini štete koju je M.M. pretrpio uginućem dviju osiguranih krava prema dokumentaciji dostupnoj u sudskom spisu.

Dana 22.09.2004. M.M. podiže tužbu protiv Osiguranja Zagreb d.d. i D.F. koja je vanjska suradnica Agencije Fidelitas radi naknade štete nastale uginućem krave Wachtel i krave Gita koje je preko vanjskog suradnika točnije D.F. osigurao kod Osiguranje Zagreb d.d., a za što prilaže uplatnicu polugodišnje (1800,00 kn) premije osiguranja. Kao potvrdu uginuća krave Wachtel također prilaže Otpusnicu (Ur. Br. 21-248/2003) Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Klinika za kirurgiju, ortopediju i oftalmologiju, nadnevka 18.09.2003 god. I Potvrdu Veterinarske stanice Vrbovec, nadnevka 17.09.2003. U otpusnici se navodi kako je 22.08.2013 god. Zaprimljena krava imena Wachtel, simentalske pasmine, ušne markice EO16704, stara 8 godina te u 8 mjesecu graviditeta, na pregled i daljnje liječenje. Iz anamnestičkih podataka (podaci koje daje vlasnik životinje na upit veterinara/ordinariusa) vidljivo je kako je vlasnik primijetio oteklinu na donjem dijelu prednje lijeve noge 14 dana prije dopremanja na Kliniku za kirurgiju, ortopediju i oftalmologiju Veterinarskog fakulteta te je ista prije dopremanja liječena od strane lokalnog veterinara no bez poboljšanja zdravstvenog stanja. Naprotiv zbog daljnjeg oticanja noge, životinja se zadnja 3 dana prije dopremanja nije oslanjala na istu. Opće stanje životinje prilikom je dopremanja je loše iako je životinja pravilne građe i dobrog gojnog stanja. Temperatura je znatno povišena 40.5°C te je disanje ubrzano i otežano, a životinja je bezvoljna i uglavnom leži. Kliničkim pregledom ustanovljena je visokogradna hromost III. stupnja prednje lijeve noge. Područje karpusa, metakarpusa i krunskog dijela papka izrazito je otečeno, temperirano, zacrvenjeno i bolno. Tijekom kliničkog pregleda zamijećena je i blaga zakrivljenost karpalnog zgloba medijalno, pasivne kretnje su bolne, ali bez znakova krepitacije. Na prednjoj lijevoj nozi nisu vidljivi znakovi traume. Na rendgenskoj snimci nisu zapaženi patološki znakovi distalno od srednje trećine podlaktice. Na temelju kliničkog pregleda postavljena je dijagnoza koja je glasila *Periarthritis r. carpi, metacarpi sin.* te je životinja tretirana antibioticima (Penicilin 10.000.000i.j., Streptomycin (Histerecin 5,0g) i.m., Sulfapyridazin 50ml i.v., Tomanol 20ml i.m., Ahistin 5ml i.m.), te je postavljen zaštitno- imobilizacijski povoj kao i hipertonski oblog. U daljnjem liječenju učinjena je punkcija i incizija periartikularno pri čemu je dobiven samo hemoragični sadržaj. Tijekom liječenja životinja je uz probavne smetnje, u nekoliko navrata, pokazala znakove krvarenja iz probavnog trakta. Prilikom liječenja dolazi do kratkotrajnog poboljšanja zdravstvenog stanja životinje no nakon toga dolazi do pogoršanja pa i spontanog pobačaja ploda. Vlasnik zbog dubiozne prognoze tijeka bolesti i pogoršanja stanja zadnjih

dana kao i nemogućnosti podnošenja daljnjih troškova liječenja i terapijskih zahvata odlučuje na preuzimanje životinje dana 09.09.2003 god. te ista ugiba tjedan dana kasnije što je vidljivo iz potvrde Veterinarske stanice Vrbovec. Iz ostalih priloženih dokumenata vidljivo je da je krava Gita upućena na prisilno klanje jer je postojala sumnja na prisutnost stranog tijela u predželudcima o čemu svjedoče Uputnica za klanje Veterinarske stanice Vrbovec, Ambulanta Gradec izdana 30.07.2003 te otkupni blok (N°002902) Kalinska trgovina, klaonica i prerada mesa izdana dana 01.08.2003. god. Iz priloženih dokumenata vidljivo je da je krava imenom Gita, crno-bijela stara 2 god. ušne markice 36-004425 upućena na klanje od strane Željka Majića, dr. vet. med., ovlaštenu veterinarski inspektor, nakon postojanja sumnje na strano tijelo u predželucima. Na uputnici ili u sudskom spisu nije navedeno na temelju kojih kliničkih znakova, nalaza, nalaza dijagnostičkih metoda je postavljena sumnja na strano tijelo u predželudcima. Iz Otkupnog bloka proizlazi vrijedan podatak da je za meso nakon klanja (masa trupa nakon klanja 131kg) isplaćeno 1048,00 kn naknade po cijeni od 8,00 kn/kg.

Tužitelj M.M. u tužbenom zahtjevu navodi da je putem vanjskog suradnika I-tuženog (Osiguranje Zagreb d.d.), tj. II-tužene F.D. sklopio životno osiguranje i osiguranje svojih 10krava svaku na iznos od 10.000,00kn te je za isto uplatio premiju osiguranja od 1800kn. Nakon štetnih događaja koji su se dogodili tužitelj je htio prijaviti štetu kod I-tuženoga no isti ne želi priznati štetu. Obzirom da je prihvatio ponudu I-tuženog putem vanjskog suradnika II-tužene te uplatio polugodišnju premiju, tužitelj smatra da je pravni posao sklopljen te iz tog razloga predlaže sudu da donese presudu kojom će se naložiti tuženicima da zajedno isplate štetu od 18.952,00 kn sa zakonskim kamatama koja proizlazi iz pretpostavljene štete u iznosu od 10.000,00kn po kravi umanjeno za naknadu za meso nakon klanja u iznosu od 1.048,00 kn koja je isplaćena od strane Kalinski trgovina, klaonica i prerada mesa, za što je tužitelj priložio i potvrdu.

Prilikom glavne rasprave Općinskog građanskog suda u Zagrebu 06.06.2008 god. saslušani su tužitelj i II-tužena. Tužitelj iskazuje kako je 2003 god. pristao na ponudu II-tužene te osigurao svojih 10 krava na iznos od 10.000,00 kn te je tom prilikom II-tuženoj dao na uvid potvrdu od veterinara da su krave zdrave. Tužitelj dalje navodi kako se prvi šteti događaj dogodio mjesec dana nakon sklapanja ugovora, a drugi negdje u 9mjesecu 2003 god. te je usmenim putem zatražio II-tuženu da postavi odštetni zahtjev u svrhu nadoknade štete. Tužitelj ostaje kod tužbe. II-tužena F.D. navodi u svom iskazu da je sve navedeno gore točno te da je u 9 i 10mj. posjetila agenciju Fidelitas kako bi se raspitala zašto šteta nije isplaćena. Također navodi prilikom iskaza da je vidjela da postoji potvrda da je Zagreb osiguranje zaprimilo ponudu za osiguranje krava tužitelja.

Općinski sud u Zagrebu, prema presudi suca Zdenke Bačić u postupku(Poslovni broj: LXXX-Pn-1508/05) , nakon održane glavne rasprave i javne rasprave zaključene 09.06.2009 god donosi presudu dana 15.09.2015 god. kojom se odbija tužbeni zahtjev tužitelja M.M. iz Gradeca protiv I-tuženog Osiguranje Zagreb d.d., Zagreb te II-tužene D.F. iz Dugog Sela radi naknade štete. Iz obrazloženja presude proizlazi da tužitelj tijekom cijelog postupka nije uspio dokazati da je sklopio policu osiguranja životinja, kao niti da je uputio ponudu I-tuženiku. Naime, Uvjetima za osiguranje životinja Osiguranje Zagreb d.d. (u primjeni od 26.04.2003 god.) propisano je da se na osiguranja sklopljena po tim uvjetima primjenjuju Odredbe općih

uvjeta za osiguranje imovine Osiguranje Zagreb d.d. (u primjeni od 01.10.1993 god.) ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama tih uvjeta. Na temelju odredbe Općih uvjeta za osiguranje članak 1., točka 2. propisano je da se ugovor o osiguranju sklapa na temelju usmene ili pismene ponude, a smatra se važećim tek kad ugovaratelji potpišu policu osiguranja. Nadalje iz odredbe Općih uvjeta za osiguranje imovine Osiguranje Zagreb d.d. proizlazi da je u obveznom odnosu osiguratelj i osiguranik, a ne djelatnik osiguranja, odnosno agencije koji daje ponude osiguranicima za sklapanje ugovora o osiguranju te se tužiteljev zahtjev smatra neosnovanim.

Na ovu prvostupanjsku presudu tužitelj ulaže žalbu Županijskom sudu u Zagrebu koji kao sud drugog stupnja, u vijeću sastavljenom od sudca tog suda Branke Hriberski, kao predsjednika vijeća, Latjane Radić kao člana vijeća i suca izvjestitelja Ivice Veselića, kao člana vijeća, donosi rješenje 15.03.2013 god. (Poslovni broj: 14-Gžs-3744/11-2) kojom poništavaju presudu Općinskog građanskog suda u Zagrebu (Poslovni broj: Pn-1508/05) u cijelosti predmet vraća istom sudu prvog stupnja na ponovo suđenje. U obrazloženju poništenja proizlazi kako je tužitelj samom uplatom polugodišnje premije na račun I-tuženika dao I-tuženiku ponudu za zaključenje ugovora o osiguranju životinja u smislu odredbe čl. 901. Zakona o obaveznim odnosima – dalje u tekstu ZOO ("Narodne novine", br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01), daje II-tužena navedenu uplatu prosljedila Agenciji Fidelitas, daje I-tuženi navedenu uplatu primio, te daje istu dana 04.12.2003.g. vratio agenciji Fidelitas (Ispis transferiranog izvoda od 13.06.2006 god.). Iz provedenih dokaza proizlazi da je II-tužena nakon što je primila uplatu od tužitelja obećala da će on poštom primiti policu osiguranja u vezi zaključenja ugovora o osiguranju. Također iz provedenih dokaza vidljivo je da tužitelj nikada nije dobio tu policu, a niti je njemu bio vraćen uplaćeni iznos od 1.800,00 kn (iskaz tužitelja). Kako tužitelju nije vraćen uplaćeni iznos, niti je I-tuženi u smislu odredbe iz čl. 901. st. 2. i 3. ZOO-a odbio ponudu tužitelja za zaključenje ugovora o osiguranju životinja, tužitelj je osnovano smatrao daje ugovor o osiguranju zaključen. Da do zaključenja takovog ugovora nije došlo, bez njegove krivnje, tužitelj je doznao tek nakon što se je obratio I. tuženome za isplatu osiguranog iznosa dospjelog nastupom osiguranog slučaja uginućem njegovih krava na koje se je njegova ponuda za zaključenje ugovora o osiguranju i odnosila. Pri tome je u tijeku prvostupanjskog postupka utvrđeno daje osigurani slučaj, ukoliko je ugovor o osiguranju bio zaključen, nastupio unutar vremenskog razdoblja u kome je tužitelj uplatio iznos od 1.800,00 kn na ime polugodišnje premije osiguranja i dana kada je I. tuženi iznos od 1.800,00 kn vratio agenciji Fidelitas. Isto tako, u tijeku prvostupanjskog postupka pouzdano utvrđeno da je I. tuženi od agencije Fidelitas primio uplaćeni iznos od 1.800,00 kn s naslova predmetnog ugovora o osiguranju, što proizlazi iz činjenice da je on taj iznos toj agenciji vratio. Međutim, I. tuženi nije u tijeku prvostupanjskog postupka dokazao da je navedeni iznos vraćen tužitelju. Sud u obrazloženju navodi budući da se dio tužbenog zahtjeva odnosi upravo na isplatu osigurane svote (10.000,00 kn), to je u tijeku prvostupanjskog postupka valjalo na pouzdani način utvrditi da li je u konkretnom slučaju I. tuženi prihvatio ponudu tužitelja za zaključenje ugovora o osiguranju životinja, neovisno od činjenice što tužitelju nije dostavljena polica osiguranja koja bi se odnosila na taj ugovor. Nadalje, tužitelj ni na koji način nije mogao utjecati na navedenu činjenicu da njemu polica

osiguranja od strane I. tuženog nije dostavljena. Ukinuta je presuda prvostupanjskog suda te slučaj vraćen nazad sudu na ponavljanje postupka.

4. RAZMATRANJE I MIŠLJENJE

Glavni zadatak vještaka bio je izraditi nalaz i mišljenje o visini štete koju je tužitelj pretrpio uginućem krave Wachtel i krave Gite. Prilikom razmatranja uzimaju se u obzir uvjeti osiguravatelja iz ugovor koji određuju visinu stvarne štete koja će biti isplaćena te na koji način će se ona utvrditi. Kao glavni uvjet za sklapanje *Police osiguranja* navodi se da predmet osiguranja od opasnosti mogu biti zdrave domaće i divlje životinje u uzgoju i to goveda i bivoli u dobi od poroda do navršenih 12godina odnosno čak do 15godine pod uvjetom da su od 9 godine starosti kontinuirano osigurane. Nadalje prema ovom uvjetu navodi se da bolesne životinje, životinje za koje se sumnja da su bolesne, iscrpljene, zakržljale, slijepe, životinje u lošem stanju ili životinje koje se drže pod lošim veterinarsko zdravstvenim i zoohigijenskim uvjetima ne mogu biti osigurane. Prilikom sklapanja ugovora prema navodima tužitelja i II-tužene navodi se da je dana na uvid potvrda o zdravstvenom stanju životinja izdana od veterinara. Ista potvrda nije sastavni dio spisa, ali bi uvelike pomogla u utvrđivanju vrijednosti životinje/a. Naime, osim što bi bio vidljiv identitet životinje/a na koju/e se odnosi, pretpostavlja se da bi znali i točnu pasminu, kondiciju, tjelesnu masu, proizvodno-uzgojne karakteristike životinje/a i sustav proizvodnje, a možda bi bili znani i nedostaci koji mogu utjecati na vrijednost životinje, a koji su skriveni odnosno nisu vidljivi za vlasnika no jesu za veterinara koji na temelju svojeg stručnog znanja, provedene kliničke pretrage i dijagnostičkih metoda utvrdi njihovo postojanje. Jedan od sljedećih uvjeta iz ugovora kaže da osiguravatelj nije u obavezi nadoknaditi troškove koji su prouzročeni ostvarenjem neosiguranih rizika, odnosno ako je šteta nastala zbog bolesti osigurane životinje, ako se utvrdi da je bolest postojala prije zaključenja osiguranja, bez obzira dali su znaci oboljenja vidljivi li ne, i ako je šteta nastala u roku 3 mjeseca nakon zaključenja osiguranja ili ako je unutar tog roka nedvojbeno ustanovljeno postojanje ranije bolesti. Uzimajući u obzir navodnu potvrdu o zdravstvenom stanju životinje/a kao i datum sklapanja ugovora 13.07.2003 godine proizlazi da je proteklo 26 dana prije pojave znakova otekline na donjem dijelu prednje lijeve noge krave Wachtel (22.08.2003., umanjeno za 14 dana prema izjavi vlasnika - *Otpusnicu (Ur.br. 21-248/2003) Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*) i 18 dana prije postavljanje sumnje na strano tijelo u predželucima krave Gite (30.07.2003., *Uputnica za klanje Veterinarske stanice Vrbovec, Ambulanta Gradec*).

Iako bi bilo za očekivati više informacija o okolnostima iz veterinarskih pregleda tu prema spisu imamo šture informacije kako prema zahtjevu vlasnika se provode veterinarske djelatnosti pregledavajući, postavljajući dijagnozu, propisujući terapiju odnosno upućujući jednu od životinja na klanje no upotreba dijagnostičkih postupaka nije navedena te ne znamo na osnovu čega je veterinar kravu Gitu uputio na klanje. Iz spisa se može razaznat da je krava Wachtel govedo simentalske pasmine, ženskog spola, ušne markice EO 16704, starosti 8 godina koja je bila u 8 mjesecu graviditeta prilikom upućivanja 22.08.2003 na Veterinarski fakultet zbog povrede na prednjoj lijevoj nozi. Na Klinici za kirurgiju, ortopediju i oftalmologiju Veterinarskog fakulteta prilikom pregleda konstatirana je visokogradna hromost

III. stupnja te točna dijagnoza koja je glasila je Periartritis r. carpi, metacarpi sin. te je određena terapija kojom dolazi do kratkotrajnog poboljšanja no već nakon par dana dolazi do znatnijeg pogoršanja sa spontanom pobačajem. Tijekom stacionarnog boravka na Klinici javljaju se i probavne poremetnje uz krvarenje iz probavnog trakta. Zbog dubiozne prognoze te samih troškova liječenja vlasnik se 09.09.2003 godine odlučuje na preuzimanje krave Wachtel koja ugiba 16.09.2003. Druga krava Gita u spisima je opisana kao crno-bijela krava (pretpostavljamo da se radi o Holstein - friesian te ne možemo iz podataka zaključiti dali se radi o čistokrvnoj pasmini ili o križancu), staroj 2 godine, broj ušne markice 36-004425 koja je nakon postavljanja sumnje na strano tijelo u predželucima upućena na klanje dana 30.07.2003. godine. Nadalje iz podataka koji proizlaze iz otkupnog bloka u kojem se navodi da je klaonička masa 131kg, upućuje nas na to da je vjerojatno došlo do odbacivanja dijelova trupa neupotreblijivog za ljudsku upotrebu uslijed uznapređovalosti procesa traumatskog retikuloperitonitisa jer za kravu te pasmine i dobi je mala kilaža. No isto ne možemo potvrditi jer nemamo nikakav relevantan podatak. Smatra se da bi krava pasmine Holstein – friesian u starosti od 2 godine trebala težiti od 450-500kg što uz randman mesa od 50% što znači da bi klaonička masa krave trebala iznositi između 225 i 250kg no ona je manja za otprilike 110-120kg. Ovako mala klaonička masa može biti i znak lošeg gojnog stanja životinje što može biti posljedica loše hranidbe ili neke kronične bolesti.

Da bi utvrdili visinu štete moramo utvrditi vrijednost samih životinja netom prije pojave bolesti. Vrijednost životinja ovisi o vrsti, pasmini, spolu, starosti, zdravstvenom stanju i namjeni. Pri tome treba napomenuti da križanci vrijede manje od čistokrvnih pasmina, mlađe životinje vrijede manje dok krave od oko 3 godine dostižu maksimalnu cijenu. Nakon što prođe produktivno vrijeme iste životinje imaju samo klaoničku vrijednost. Prelazak životinje iz jedne u drugu kategoriju povećava cijenu životinja, tele-junica, gravidna junica, krava. Uzimajući u obzir podatke koji su dostupni iz sudskog spisa određuje se vrijednost napominjući kako je sama prosudba vrijednosti promjenjiva i ovisi o puno čimbenika. Cijena kg težine žive vage kreće se od 4-12kn, prikupljenih sa terena no treba spomenuti i prosječne otkupne cijene pojedinih kategorija pasmina simentalac i Holstein-friesian u 2005 godini (najstariji poznati podaci) uz razliku cijene s tekućom godinom koje navodi *Odsjek za TISUP-Tržišni informacijski sustav u poljoprivredi, Ministarstvo poljoprivrede* kao orijentaciju pri procijeni:

Govedo pasmine simentalac	Prosječna cijena ± s.d.		Razlika u cijeni
	2005.g.	2014.g.	
Junica	12,75±0,63	12,1±0,17	-5,01%
Krava za klanje	7,11±0,13	7,69±0,11	7,54%
Govedo pasmine Holstein - friesian	Prosječna cijena ± s.d.		Razlika u cijeni
	2005.g.	2014.g.	
Junica	11,00±0,95	9,98±0,23	-9,27%

Trebalo bi napomenuti da se vlasnik životinje može tretirati kao dobrog domaćina jer isti u jednom i drugom slučaju traži pomoć veterinaru Veterinarske stanice Vrbovec. Iz *Uvjeta za osiguranje životinja Osiguranja Zagreb d.d. u poglavlju, Isključenje obveze osiguravatelja* stoji kako osiguravatelj nije u obvezi nadoknaditi štetu ako je šteta nastala oboljenjem, prisilnim klanjem ili uginućem životinja koje nije pregledao veterinar, koje nisu na vrijeme ili uopće liječene, ili se osiguranik nije držao uputama veterinaru pa isti možemo zanemariti. Nadalje iz *Uvjeta za osiguranje životinja Osiguranja Zagreb d.d. u poglavlju Obveza obavješćivanja osiguranika o nastanku osiguranog slučaja* navodi se kako osiguratelj je dužan izvijestiti o nastanku štetnog događaja pismenim putem najkasnije 3 dana od nastanka štetnog događaja te ukoliko je isti izvijestio telefonom, brzojavom, usmeno ili na bilo koji drugi način i dalje je dužan obavijestiti pismenim putem. Iz spisa samog predmeta ne možemo zaključiti dali je isti u navedenom roku obavijestio osiguravatelja.

Pri određivanju stvarne tržišne vrijednosti krave Wachtel možemo iz spisa pretpostaviti da se radi o kravi simentalke pasmine stara oko 9 i pol godina, s visokim prinom mlijeka, pravilna vimena te u visokom graviditetu a ista bi mogla postizati cijenu od 6000kn plus 20% zbog visokog graviditeta. Iz ovoga proizlazi da bi cijena simentalke pasmine krave u visokom graviditetu iznosila 7200kn ukoliko je ista bez mana ili nekih neotklonjivih nedostataka koji bi mogli umanjiti cijenu i do 30%. Sa još manje podataka raspoložemo u slučaju krave Gite. Podaci dostupni iz spisa govore da se radi o crno-bijeloj kravi staroj dvije godine čija je klaonička masa iznosila 131kg. Pretpostavljamo da se radi o kravi pasmine Holstein-friesian koja je normalno razvijena, zdrava i nije gravidna tada bi njena cijena bila oko 8000kn te bi trebalo dodati još 10-20% na ovu vrijednost u slučaju gravidnosti no u slučaju nedostataka i smanjiti ju za oko 30%. Također napominjemo da kod ove procijene treba biti još oprezniji jer kako smo naveli klaonička masa krave je premala za kravu te dobi i pasmine te uz randman od 50% ispada da je krava težila 262kg. Kao što smo napomenuli moguće je da je došlo do odbacivanja dijelova trupa neupotrebljivih za ljudsku prehranu no ne isključujemo ni mogućnost pogrešnog upisa mase u *Otkupnom bloku (N0002902) Kalinski trgovina, klaonica i prerada mesa*. Tužitelj je dostavio štetovnu dokumentaciju (Otkupni blok N0002902, Kalinski trgovina, klaonica i prerada mesa) pa od ukupne tržišne cijene treba odbiti 1048,00kn koliko iznosi isplaćena naknada za meso životinje.

5. SAŽETAK

PROCJENA VISINE ŠTETE NASTALE UGINUĆEM KRAVA – PRIKAZ SUDSKOG SLUČAJA

Svrha diplomskog rada je ukazati na značaj sudjelovanja veterinaru prilikom sklapanja ugovora o osiguranju životinja. Naime prikazan je slučaj u kojem dolazi do nastanka štetnog događaja ugibanjem krave Wachtel i krave Gite te potraživanja naknade od osiguravateljskog društva. Prilikom sklapanja police životnog osiguranja tužitelj prihvaća i osiguranje za životinje koje mu je ponuđeno te podastrijeva potvrdu o zdravstvenom stanju životinje/a te nakon uplate polugodišnje premije osiguranja on smatra policu zaključenom. Samim time smatra se da vlasnik preuzima obvezu pridržavanja svih pravila koje osiguranje propisuje. Spletom okolnosti (nastanak štetnih događaja) tužitelj saznaje kako je njegova polica odbijena od strane Osiguravatelja te pokreće sudski postupak u kojem traži nadoknadu štete. Nakon poništenja prvostupanjske presude postupak se vraća na početak te se traži od stalnog sudskog vještaka da napravi procjenu vrijednosti štete.

Ključne riječi: osiguranje životinja, procjena nastale štete

6. SUMMARY

ESTIMATION OF DAMAGE CAUSED BY COWS DEATH - REVIEW OF COURT CASE

The purpose of the dissertation was to point out the importance of the participation of veterinarians when concluding an insurance policy for animals. Specifically, a case is presented which includes the occurrence of adverse events and the deaths of the cows Wachtel and Gita, followed by claims for compensation from the insurance company. When signing the life insurance policy, the plaintiff also accepted the insurance for the animals that was offered and presented abundant confirmation of the animal's health, and after the payment of the semi-annual insurance premium the plaintiff believed that the policy had been concluded. Therefore, it was deemed that the owner undertook to comply with all the rules that the insurance prescribed. After a combination of circumstances (occurrence of harmful events) the plaintiff found that his insurance policy was refused by the insurance company and he instituted court proceedings to seek compensation. After the annulment of the first instance judgment, the proceedings were remanded for a re-trial and the court then asked the expert witness to estimate the value of the damage.

Keywords: animal insurance, estimation of damage

7. ŽIVOTOPIS

Rođen sam 14. 01. 1987. god u Vinkovcima. Osnovnu školu završavam 2001. god u Gradištu pored Županje. Iste godine upisujem Zdravstvenu i veterinarsku škola Dr. Andrije Štampara Vinkovci smjer veterinarski tehničar, a pohađam je do 2005. godine. Veterinarski fakultet upisujem 2005. godine.

8. LITERATURA

BESLIĆ, I., PEŠO, I. (2015): Metode procijene i utvrđivanje Fer vrijednosti, Osijek

OSIGURANJE ZAGREB D.D. (2003): Uvjeti za osiguranje životinja

Zakon o obveznim odnosima (NN br. 35/2005)

Zakon o osiguranju (NN br. 30/2015)

Zakon o veterinarstvu (NN br. 82/2013)

VINŠALEK STIPIĆ, V. (2015):MSFI 13 - mjerenje fer vrijednosti, Praktični menadžment, Vol. VI, br. 1, str. 122-129

<http://optimarisk.hr/osiguranje-zivotinja>

<http://veterina.com.hr/?p=45421>

<https://www.huo.hr/hrv/arhiva/1/trziste-osiguranja-u-rh-za-prosinac-2015-/505/detalji/>

https://www.huo.hr/download_file.php?file=objava_stat_tr-i-te-osiguranja-za-rujan201600000000037955.pdf&docID=921&seID=booq9sp29j64ono29h0rstbfb4